

กระทู้ถามที่ ๓๙๘/ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การแก้ไขปัญหาให้นักเรียนที่ได้รับผลกระทบและต้องออกจากระบบการศึกษานอกระบบเนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และเด็กนักเรียนยากจนพิเศษและเด็กกลุ่มชายขอบอื่น ๆ กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดังต่อไปนี้

ด้วยสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID-19 ที่ได้ส่งผลกระทบต่อพี่น้องประชาชนเป็นจำนวนมาก ถือเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศ ไม่เว้นแม้แต่นักเรียนที่อยู่ในระบบการศึกษาและครอบครัวของนักเรียนดังกล่าว ทั้งจากปัญหาการถูกเลิกจ้าง การตกงาน ภาวะการว่างงาน ตลอดจนการเจ็บป่วยไปจนเสียชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา หรือ กสศ. ว่าในปีการศึกษา ๒๕๖๔ นั้น มีเด็กนักเรียนต้องออกจากระบบการศึกษาถึง ๕,๖๕๔ คน และอาจสูงถึง ๖๕,๐๐๐ คน ในปลายปีการศึกษา ๒๕๖๔ โดยมีทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย อันถือเป็นปัญหาที่มีแนวโน้มจะรุนแรงยิ่งขึ้น เฉกเช่นเดียวกับเด็กนักเรียนยากจนพิเศษและเด็กกลุ่มชายขอบอื่น ๆ เช่น เด็กที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร (ไม่มีเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก) เด็กที่เดินทางติดตามผู้ปกครองที่เป็นแรงงานข้ามชาติและรวมถึงเด็กกลุ่มชายขอบอื่น ๆ ที่ตกหล่น หรือต้องออกจากระบบการศึกษาระดับพื้นฐาน อันจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศชาติในระยะยาว จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายเฉพาะหน้าและนโยบายระยะสั้นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จนต้องออกจากระบบการศึกษาหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายระยะสั้นและระยะยาวในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้เด็กนักเรียนยากจนพิเศษและเด็กกลุ่มชายขอบอื่น ๆ ให้ได้รับการศึกษาและไม่ออกจากระบบการศึกษาระดับพื้นฐานหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ณัฐวุฒิ บัวประทุม

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

แบบบัญชีรายชื่อ

คำตอบกระทู้ถามที่ ๓๙๘/ร.

ของ นายณัฐวุฒิ บัวประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เรื่อง การแก้ไขปัญหานักเรียนที่ได้รับผลกระทบและต้องออกจากระบบการศึกษา
อันเนื่องมาจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
และเด็กนักเรียนยากจนพิเศษและเด็กกลุ่มชายขอบอื่น ๆ

ข้าพเจ้า นางสาวตรีณัฐ เทียนทอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ขอตอบกระทู้ถาม
ของท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑

กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนที่ได้รับผลกระทบจาก
การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยส่งเสริมให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งมีระบบ
การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีวิธีการ/เครื่องมือที่มีมาตรฐาน
มีคุณภาพ สามารถตรวจสอบได้ และมีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน
ร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ
และป้องกันไม่ให้ผู้เรียนออกจากระบบการศึกษา โดยในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
หากพบว่านักเรียนมีความประสงค์ที่จะไม่เข้ารับการศึกษาต่อในระบบและมีความสมัครใจที่จะศึกษาต่อ
ในสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในพื้นที่ หรือ
สถานประกอบการที่มีการจัดการเรียนการสอน หรือหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่จัดการศึกษา สถานศึกษา
จะดำเนินการส่งต่อนักเรียนตามความต้องการต่อไป

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการจัดสรรงบประมาณโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่าย
ในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๕ รายการ ได้แก่ ๑)
ค่าจัดการเรียนการสอน ๒) ค่าหนังสือเรียน ๓) ค่าอุปกรณ์การเรียน ๔) ค่าเครื่องแบบนักเรียน และ ๕)
ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยสถานศึกษาสามารถนำงบประมาณในรายการค่าจัดการเรียนการสอน
และค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ไปจัดซื้ออุปกรณ์และเครื่องมือสนับสนุนการเรียนการสอนออนไลน์
สื่อการเรียนรู้ หรือจัดหาอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียน รวมถึงผู้ปกครองและนักเรียนสามารถนำงบประมาณ
ในรายการค่าอุปกรณ์การเรียนไปจัดซื้ออุปกรณ์การเรียน และอินเทอร์เน็ตซิมเพื่อใช้ในการเรียนการสอน
ออนไลน์ได้

อีกทั้ง กระทรวงศึกษาธิการได้ให้การช่วยเหลือโดยออกประกาศ เรื่อง แนวปฏิบัติการเก็บเงิน
บำรุงการศึกษา ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าธรรมเนียมการเรียน และค่าธรรมเนียมอื่น เพื่อให้
สถานศึกษาพิจารณาผ่อนผัน หรือคืนเงินบำรุงการศึกษาหรือค่าธรรมเนียมดังกล่าว ซึ่งเป็นการลดภาระ
ค่าใช้จ่ายและบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ปกครอง

อนึ่ง เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔ คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติโครงการให้ความช่วยเหลือบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยการสนับสนุนค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา จำนวน ๒,๐๐๐ บาทต่อคน ในภาคการศึกษาที่ ๑/๒๕๖๔ ให้แก่นักเรียนระดับชั้นอนุบาลจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง รวมถึงการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาให้นักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการอีกด้วย

คำตอบข้อที่ ๒

กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กยากจนพิเศษและเด็กกลุ่มชายขอบอื่น ๆ ให้ได้รับการศึกษาและไม่ให้ออกจากระบบการศึกษา ดังนี้

นักเรียนยากจน และนักเรียนยากจนพิเศษ

ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดสรรงบประมาณโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายการค่าจัดการเรียนการสอน (ปัจจัยพื้นฐานสำหรับนักเรียนยากจน) สำหรับจัดสรรให้กับนักเรียน ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มระดับยากจน และกลุ่มระดับยากจนพิเศษ โดยในระดับประถมศึกษาจะได้รับ ๑,๐๐๐ บาท/คน/ปี และในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะได้รับ ๓,๐๐๐ บาท/คน/ปี

รวมถึงได้สร้างความร่วมมือกับกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา จัดทำโครงการจัดสรรเงินอุดหนุนนักเรียนยากจนพิเศษแบบมีเงื่อนไข (นักเรียนทุนเสมอภาค) เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียนยากจนพิเศษ ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ๑ - มัธยมศึกษาปีที่ ๓ คนละ ๓,๐๐๐ บาท/คน/ปี โดยในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ได้จัดสรรให้นักเรียน จำนวน ๘๙๖,๐๘๗ คน ในสถานศึกษา ๒๗,๕๑๒ แห่ง อีกทั้งในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้จัดสรรเงินอุดหนุนนักเรียนยากจนพิเศษแบบมีเงื่อนไข (นักเรียนทุนเสมอภาค) ให้แก่นักเรียนกลุ่มรอยต่อ (อนุบาล ๓ ประถมศึกษาปีที่ ๖ และมัธยมศึกษาปีที่ ๓) ในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ คนละ ๘๐๐ บาท เป็นจำนวน ๒๘๖,๓๙๐ คน ครอบคลุมสถานศึกษา ๒๔,๗๙๘ แห่ง

นอกจากนี้ ยังได้พัฒนาระบบติดตามกลุ่มรอยต่อดังกล่าวโดยการเชื่อมโยงระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (Data Management Center : DMC) และระบบคัดกรองนักเรียนยากจนพิเศษแบบมีเงื่อนไข (Conditional Cash Transfer : CCT) เพื่อเฝ้าระวังนักเรียนหลุดออกจากระบบการศึกษา (Early Warning System)

สำหรับระดับอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้มีโครงการเงินอุดหนุนการหารายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน นักศึกษาที่ยากจน โดยการจัดการเรียนการสอนด้านวิชาการควบคู่กับการพัฒนาทักษะด้านการเป็นผู้ประกอบการเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพ มีรายได้ระหว่างเรียน และเพิ่มโอกาสทางการศึกษา

เด็กกลุ่มชายขอบ

เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๘ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้กระทรวงศึกษาธิการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย รวมถึงกลุ่มชาติพันธุ์เด็กด้อยโอกาส ผู้โยกย้ายถิ่นฐาน เด็กเปราะบาง และลูกหลานของแรงงานต่างด้าว โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการแล้ว ดังนี้

- ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ เพื่อเปิดโอกาสแก่ทุกคนให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และขยายโอกาสทางการศึกษาของบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

- จัดทำคู่มือและแนวทางปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

- ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การรับนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

- ให้งานในสังกัด ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กำหนดรหัสประจำตัวนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยให้เป็นรูปแบบเดียวกัน คือ “รหัส G” ผ่านระบบกำหนดรหัสประจำตัวผู้เรียนเพื่อเข้ารับบริการการศึกษาสำหรับผู้ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร (www.gcode.moe.go.th) โดยในปีการศึกษา ๒๕๖๓ มีนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย จำนวน ๘๔,๙๔๑ คน

- จัดสรรงบประมาณตามโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาให้นักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย โดยได้รับสิทธิเท่าเทียมกับเด็กสัญชาติไทยทุกประการ ซึ่งในปีการศึกษา ๒๕๖๓ ได้จัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนเป็นจำนวน ๒๐๖,๙๓๔,๖๐๐ บาท

- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้อาชีวศึกษาในพื้นที่ห่างไกล เพื่อช่วยเหลือและจัดการศึกษาให้กับนักเรียนชายขอบที่ขาดโอกาสทางการศึกษาได้เข้าศึกษาต่อในสายอาชีพโดยไม่ต้องเดินทางไกล และเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา

- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้ให้บริการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่สามารถเข้าเรียนในระบบได้ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนทุกกลุ่มได้รับโอกาสทางการศึกษาโดยไม่มีค่าใช้จ่ายอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกัน